

Aan:
Provinciale Staten

Onderwerp:
Statenvoorstel Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland ter implementatie Wet modernisering waterschapsbestel

1. Beslispunten:
Vaststellen Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland 2008

2. Inleiding:

Op 15 mei 2007 heeft de Eerste Kamer de Wet modernisering waterschapsbestel aangenomen. Naar verwachting treedt deze wet eind 2007 in werking. Met de inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel wordt de Waterschapswet gewijzigd. Het wetsvoorstel omvat aanpassingen in zowel de taakomschrijving van de waterschappen, de bestuurssamenstelling en de verkiezingen van de waterschappen als ook in het belastingstelsel. Met het wetsvoorstel wordt aangesloten op de huidige rol en positie van het waterschap.

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel moeten alle provinciale waterschapsreglementen worden aangepast. Het wijzigen van de waterschapsreglementen moet volgens een strakke tijdsplanning. Om landelijke waterschapsverkiezingen (een van de kernpunten uit het wetsvoorstel) mogelijk te maken moeten de gewijzigde waterschapsreglementen uiterlijk 1 april 2008 inwerkingtreden.

Op 12 maart 2007 heeft daarom vooruitlopend op het afronden van de behandeling van de wet in de Eerste Kamer een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het college van dijkgraaf en heemraden van Waterschap Zuiderzeeland over de implementatie van de wet in het Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland (het zogenoemde artikel 3 overleg). Voorts is op 18 april 2007 de commissie Ruimte geconsulteerd over de uitgangspunten die kunnen worden gehanteerd bij de implementatie van de wet.

Op 5 juni 2007 heeft is een concept reglementswijziging vastgesteld. Deze concept reglementswijziging is op 12 juni 2007 bestuurlijk met het waterschap besproken in het zogenoemde artikel 4 overleg. Het waterschap heeft in het artikel 4 overleg aangegeven in te kunnen stemmen met de inhoud van de reglementswijziging. Vervolgens is de ontwerp reglementswijziging op 14 augustus 2007 door ons college vastgesteld. De ontwerp reglementswijziging heeft van 17 september 2007 tot en met 29 oktober 2007 voor belanghebbenden ter inzage gelegen. Tijdens de periode van ter inzagelegging zijn formele zienswijzen ontvangen van de Kamer van Koophandel Flevoland en Natuur en Milieu Flevoland mede namens Het Flevolandschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer Regio Oost.

Thans is het vaststellen van de definitieve reglementswijziging aan de orde. In deze nota wordt ingegaan op de inhoud van de zienswijzen en de gevolgen daarvan voor de reglementswijziging.

3. Beoogd effect:

Vaststellen van wijziging van Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland ter implementatie van de Wet modernisering waterschapsbestel

Statenvergadering:
7 februari 2008

Agendapunt
6.

Lelystad
19 november 2007

Registratienummer
615156

Inlichtingen
E. de Beer

Afdeling/Bureau
MW

Portefeuillehouder:
Bos, J.M.

4. Argumenten:

4.1 Inhoud Reglementswijziging

De aanpassingen die in het Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland moeten worden doorgevoerd hebben een dusdanige omvang dat er ten behoeve van de transparantie en de leesbaarheid voor is gekozen een geheel nieuw reglement op te stellen. Bij het opstellen van de reglementswijziging is gebruik gemaakt van een model-reglement dat door het IPO, in overleg met de Unie van Waterschappen, is opgesteld. Het model reglement is opgesteld om op een uniforme wijze de Wet modernisering waterschapsbestel in de waterschapsreglementen te kunnen implementeren.

In de reglementswijziging zijn de belangrijkste aanpassingen die voortvloeien uit de herziene Waterschapswet opgenomen:

- a. de omvang van het algemeen bestuur van het waterschap wordt vastgesteld;
- b. het totale aantal geborgde zetels voor specifieke belangencategorieën wordt vastgesteld ("bedrijven", "bos- en natuurterreinbeheerders" en "agrariërs en overig ongebouwd");
- c. de geborgde zetels zijn over de specifieke belangencategorieën verdeeld;
- d. de organisatie die de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie "agrariërs en overig ongebouwd" mag benoemen wordt aangewezen;
- e. het maximum en minimum aantal leden voor het dagelijks bestuur (exclusief de voorzitter) wordt vastgelegd;
- f. het preventief en repressief toezicht op het waterschap wordt herijkt.

De belangrijkste wijzigingen zijn opgenomen in de volgende artikelen. In artikel 4 is een gewijzigde taakomschrijving vastgelegd. De gewijzigde taakomschrijving vergt geen nadere afweging door de provincie maar vloeit rechtstreeks voort uit de wet. In artikel 4 wordt het waterschap de zorg voor het watersysteem en de zorg voor het zuiveren van afvalwater opgedragen. De zorg voor het watersysteem omvat de zorg voor de waterkering en de zorg voor de waterhuishouding, waaronder ook de zorg voor de waterkwaliteit. Inhoudelijk blijft het waterschap derhalve verantwoordelijk voor dezelfde taken. Door de opname van de gewijzigde taakomschrijving zal het waterschap echter zodra de Waterwet in werking treedt ook verantwoordelijk worden voor het grondwaterbeheer.

In artikel 6 is de omvang en samenstelling van het algemeen bestuur vastgelegd conform de eerder gekozen uitgangspunten (25 zetels waarvan 1 geborgde zetel voor de specifieke categorie "bos- en natuurterreinen", 3 geborgde zetels voor de specifieke categorie "bedrijven" en 3 geborgde zetels voor de specifieke categorie "agrariërs en overig ongebouwd").

In artikel 8 is vastgelegd dat LTO Noord de kandidaten voor de geborgde zetels voor de specifieke belangencategorie "agrariërs en overig ongebouwd" benoemt. Daarbij is in de toelichting op artikel 8 benadrukt dat de provincie er vanuit gaat dat LTO Noord bij het benoemen van de vertegenwoordigers voor de geborgde zetels andere (kleinere) organisaties met gelijklopende belangen zoveel mogelijk betreft. Dit met het oog op het bereiken van een zo goed mogelijk representatieve vertegenwoordiging. Bij het opstellen van de verplichte regeling voor de selectie en benoeming van de vertegenwoordigers dient LTO Noord hiermee rekening te houden. Met deze toevoeging in de toelichting wordt aangesloten bij de afspraken die tussen LTO en de staatsecretaris zijn gemaakt over het benoemen van vertegenwoordigers voor deze categorie. Bij de voorbereiding van de waterschapsverkiezingen zal hierop door de provincie worden toegezien.

In artikel 10 is de omvang van het dagelijks bestuur vastgelegd (minimaal 2 en maximaal 4 leden exclusief de voorzitter).

In de artikelen 21 en 22 is het herijkte preventief en repressief toezicht vastgelegd, een en ander conform de eerder gekozen uitgangspunten.

De resterende artikelen zijn in grote lijnen een voortzetting van hetgeen thans in het vigerende Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland is geregeld. Daar waar wijzigingen zijn doorgevoerd vloeien die voort uit het model reglement.

Volledigheidshalve kan nog worden gewezen op het feit dat de reglementswijziging geen bepalingen meer bevat over de methode van kostentoedeling. De methode van kostentoedeling wordt, na inwerkingtreding van de Wet modernisering waterschapsbestel, op rijksniveau geregeld in de Waterschapswet. Deze nieuwe methode is inhoudelijk dezelfde als thans voor Waterschap Zuiderzeeland is vastgelegd.

Zienswijze Kamer van Koophandel Flevoland

Inhoud:

De Kamer van Koophandel Flevoland (hierna: de Kamer) geeft aan dat op 1 januari 2008 de Kamer van Koophandel en Fabrieken Flevoland en Kamer van Koophandel en Fabrieken Gooi- en Eemland fuseren tot de Kamer van Koophandel en Fabrieken Gooi- en Eem- en Flevoland. De Kamer verzoekt bij de vaststelling van de reglementswijziging de nieuwe Kamer aan te wijzen als benoemende instantie voor de drie vertegenwoordigers van de specifieke categorie “bedrijven” (geborgde zetels).

De Kamer pleit ervoor in het reglement op te nemen dat tenminste 1 zetel in het dagelijks bestuur wordt ingenomen door een lid uit de categorie “bedrijven”.

Reactie:

Bij de vaststelling van het reglement kan de Kamer van Koophandel en Fabrieken Gooi-, Eem- en Flevoland worden aangewezen als benoemde instantie voor de drie vertegenwoordigers van de specifieke categorie “bedrijven”. Er is sprake van een naamwijziging die moet worden doorgevoerd in het reglement. Inhoudelijk heeft deze wijziging geen gevolgen. De Kamer mag slechts vertegenwoordigers benoemen die ingezetenen zijn van het waterschapsgebied.

De Waterschapswet staat niet toe dat in het reglement de samenstelling van het dagelijks bestuur wordt vastgelegd. De provincie kan slechts het minimum en maximum aantal dagelijks bestuursleden vastleggen. Aan het verzoek tenminste 1 zetel in het dagelijks bestuur toe te wijzen aan een lid van de categorie “bedrijven” kan dan ook niet tegemoet worden gekomen.

De zienswijze van de Kamer leidt tot een wijziging van het reglement.

4.3 Zienswijze Natuur en Milieu Flevoland

Inhoud:

Natuur en Milieu Flevoland heeft mede namens Het Flevolandschap, Natuurmonumenten en Staatbosbeheer Regio Oost (hierna: Milieu en Natuur Flevoland) een zienswijze ingediend. Natuur en Milieu Flevoland stemt in met het aantal van 7 geborgde zetels. Er wordt geadviseerd om de verdeling van de geborgde zetels zodanig te wijzigen dat aan elk specifiek belang (“agrariërs en overig ongebouwd”, “bos- en natuurterreinen” en “bedrijven”) twee zetels worden toegekend. De zevende geborgde zetel wordt toegekend aan het grootste belang.

De motivering van dit voorstel is als volgt. De geborgde zetels worden verdeeld op basis van economische waarde. Dit vindt Natuur en Milieu Flevoland onjuist. De wetgever heeft in de nieuwe wet nadrukkelijk afstand genomen van de traditionele trits belang-betaling-zeggenschap. De trits is in de wet opgesplitst in een relatie belang-betaling en een relatie belang-zeggenschap. Er bestaat niet langer een directe relatie tussen betaling en zeggenschap. De Memorie van Toelichting bij de wet geeft aan dat de omvang van de betaling als zelfstandig criterium uit de wet is geschrapt. Verdeling van de geborgde zetels moet plaatsvinden op basis van de aard en omvang van het specifieke belang.

In het ontwerp reglement worden de geborgde zetels verdeeld op basis van economische waarde. Dit leidt naar de mening van Natuur en Milieu Flevoland tot een extra lage weging van het natuurbelang ten opzichte van de specifieke belangen landbouw en bedrijfsleven. Dit wordt principieel onjuist geacht. Er wordt uitgegaan van een fout criterium voor de verdeling van de geborgde zetels. Volgens Natuur en Milieu Flevoland zijn de belangrijkste criteria voor de invulling van de aard en omvang van het specifieke belang:

- de mate waarin de belangen afhankelijk zijn van het kwalitatieve en kwantitatieve waterbeheer;
- de mate waarin de belangen een rol spelen in de aanpak van de grote wateropgaven waar de waterschappen voor staan (het houden van droge voeten, beperken van de waterschade, implementeren van Kaderrichtlijn Water in samenhang met Natura 2000, Nationaal Bestuursakkoord Water, het bestrijden van de verdroging) die samen te vatten zijn als de zorg voor de ecologische kwaliteit van watersystemen en/of het bufferen van klimaatverandering.

Het eerste criterium geldt voor alle specifieke belangen. Bij het tweede criterium onderscheid natuur zich ten opzichte van bedrijven en landbouw doordat natuur dient als buffer voor schone watervoorraden. Het natuurbelang dient dus zwaarder te wegen dan 1 zetel.

Samengevat pleit Natuur en Milieu Flevoland voor een andere methodiek voor de toewijzing van de geborgde zetels.

Reactie:

Het aantal geborgde zetels (7 stuks) wordt door Natuur en Milieu Flevoland niet ter discussie gesteld. De zienswijze richt zich specifiek op de wijze waarop de 7 geborgde zetels worden verdeeld over de drie specifieke belangencategorieën. Natuur en Milieu Flevoland stelt voor de geborgde zetels niet te verdelen op basis van de economische waarde maar ieder specifieke belangencategorie minimaal twee zetels toe te kennen en de zevende zetels toe te kennen aan de specifieke belangencategorie met het grootste belang. Het grootste belang wordt daarbij niet bepaald door de economische waarde.

Over de verdeling op basis van de economische waarde kan het volgende worden opgemerkt. Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer (handelingen Eerste Kamer van 6 maart 2007 21-647) is door de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat over de verdeling van de geborgde zetels het volgende opgemerkt: "Het Bosschap heeft ervoor gepleit, iedere categorie tenminste twee geborgde zetels te geven. Tot op heden vormen de eigenaren van natuurterreinen geen aparte categorie. Ze hebben bij sommige waterschappen wel een kwaliteitszetel binnen de categorie eigenaren/ongebouwd. In dit wetsvoorstel worden zij erkend als een zelfstandige belangengroep. Dit is een belangrijke vooruitgang, want hiermee wordt hun positie in het bestuur versterkt. De provincie moet zeven tot negen geborgde zetels over drie specifieke categorieën verdelen. Het bosschap stelt voor bij wet aan te geven dat er voor iedere categorie tenminste twee zetels zouden moeten zijn, maar dat doet mijns inziens geen recht aan de regionale verscheidenheid. Zo zal in de ene provincie bij het waterschap veel meer behoefte bestaan aan mensen van natuurbeheer, omdat daar veel natuurgebieden liggen, maar in een provincie met een waterschap dat te maken heeft met veel bedrijvigheid en industrie wordt meer ingezet op specifieke belangengroepen. Het lijkt mij dus beter de wet op dit punt niet te wijzigen en het aan de provincies over te laten hoe zij omgaan met de verdeling over de specifieke groepen". De staatssecretaris merkt voorts op: "Wij willen die beleidsvrijheid aan de provincies laten, gezien het regionale karakter van een en ander. De heer Eigeman stelt dat de natuurterreineigenaren een belangrijke stem moeten hebben, maar volgens mij voorziet de wet daarin door hun nu een zetel te geven. Voorheen was dat niet geregeld. De heer Eigeman vindt dat het twee zetels moeten zijn, maar een zetel is ook al heel mooi. Het is in ieder geval een belangrijke stap vooruit". Vervolgens stelt de staatssecretaris: "Deze zetel is een belangrijke stap vooruit. Daarmee is het belang van de natuurterreinen in de nieuwe Waterschapswet goed geborgd. Ik ben hier tevreden mee. Ik laat het verder graag aan de provincies over om te komen tot een verdeling tussen de specifieke categorieën. Over die beleidsvrijheid zijn wij het eens".

Uit het vorenstaande vloeit voort dat het aan de provincies is om te komen tot een verdeling van de geborgde zetels over de specifieke categorieën en dit mag een verdeling op basis van economische waarde zijn. Een verdeling op basis van economische waarde is, gelet op hetgeen de staatssecretaris aangeeft niet, zoals wordt gesteld door Natuur en Milieu Flevoland, principieel onjuist.

De geborgde zetels moeten worden verdeeld over de specifieke belangencategorieën op basis van het belang van deze categorieën bij de taak van het waterschap. De IPO Adviescommissie Water heeft aangegeven dat de grondslag voor het bepalen van het belang (als basis voor de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën) het beste kan plaatsvinden op basis van de totale economische waarde van de onroerende zaak van een specifieke belangencategorie. Dit geeft een goede weergave van de aard en omvang van het door het waterschap te beschermen belang en het is een eenvoudige en transparante methode die goed aansluit bij de nieuwe financieringssysteem. Toepassing van deze methode leidt tot de volgende verdeling van de geborgde zetels: “bedrijven” 3, “agrariërs en overig ongebouwd” 3 en “bos- en natuurterreinen” 1.

In het kader van de implementatie van de Wet modernisering waterschapsbestel is ook nagedacht over het door Natuur en Milieu Flevoland naar voren gebrachte principe dat elke specifieke belangencategorie minimaal twee geborgde zetels dient te krijgen. Er bestaat echter geen aanleiding om iedere specifieke categorie in elk geval twee geborgde zetels toe te delen. De categorie “bedrijven” en de categorie “agrarisch en overige ongebouwd” krijgen op basis van de economische waarde altijd minimaal 2 zetels. De categorie bos- en natuurterreinbeheerders heeft, net als de overige specifieke belangencategorieën, de mogelijkheid om via de algemene verkiezingen (door het indienen van een lijst) extra (ingezetenen)zetels te bemachtigen. Er kan derhalve worden aangesloten bij de visie van de staatssecretaris dat 1 geborgde zetel voor de natuurorganisaties voor Waterschap Zuiderzeeland een belangrijke stap vooruit is waarmee het belang van de natuurterreinen voldoende is gewaarborgd.

De zienswijze van Natuur en Milieu Flevoland geeft gelet op het vorenstaande geen aanleiding de verdeling van de geborgde zetels te wijzigen.

4.4 Standpunt Waterschap Zuiderzeeland over aantal en verdeling geborgde zetels

Het Waterschap Zuiderzeeland heeft aangegeven in te kunnen stemmen met het aantal geborgde zetels van 7 en de verdeling van de geborgde zetels zoals deze in het reglement zijn vastgelegd: 1 geborgde zetel voor “bos- en natuurterreinen”, 3 geborgde zetels voor “bedrijven” en 3 geborgde zetels voor “agrarisch en overig ongebouwd”.

4.5 Standpunt Commissie Ruimte over aantal en verdeling geborgde zetels

Naast de genoemde argumenten onder 4.1 tot en met 4.4 is bij de bepaling van het aantal geborgde zetels en de verdeling daarvan het standpunt van uw commissie Ruimte betrokken. Op 18 april 2007 heeft uw commissie Ruimte namelijk de uitgangspunten voor de reglementswijziging besproken. De commissie Ruimte heeft daarbij aangegeven het merendeel van de voorgelegde uitgangspunten te volgen. Alleen over het aantal geborgde zetels en de verdeling van de geborgde zetels over de specifieke belangencategorieën werd binnen de commissie Ruimte verschillend gedacht. In de onderstaande tabel

zijn de verschillende varianten die door partijen zijn ingebracht verwoord:

PARTIJ	AANTAL GEBORGDE ZETELS	AANTAL GEBORGDE ZETELS PER SPECIFIEKE BELANGENCATEGORIE		
		Bos- en natuurterreinen	Bedrijven	Agrarisch en overig ongebouwd
CDA	8	1	3	4
VVD	7	1	3	3
SGP	7	1	3	3
CU	7	1	3	3
PvdA	7	2	2	3
Partij voor de Dieren	7	2	2	3
SP	7	>1	geen voorkeur kenbaar gemaakt*	geen voorkeur kenbaar gemaakt*
Groenlinks	7	>1	geen voorkeur kenbaar gemaakt	geen voorkeur kenbaar gemaakt *

* partijen hebben alleen aangegeven dat het aantal geborgde zetels voor natuur moet worden opgehoogd.

Uit de vorenstaande tabel hebben wij de volgende drie conclusies getrokken:

- Geen van de ingebrachte varianten (waaronder de keuze van ons college voor 1 geborgde zetel voor “bos- en natuurterreinen”, 3 voor “bedrijven” en 3 voor “agrarisch en overig ongebouwd”) steunt op een meerderheid;
- Een ruime meerderheid steunt het voorstel van ons college om te kiezen voor 7 geborgde zetels;
- Een meerderheid steunt het voorstel van ons college om te kiezen voor 1 geborgde zetel voor de specifieke belangencategorie “bos- en natuurterreinen”.

De door ons college op 18 april 2007 aan de commissie Ruimte voorgelegde variant voor de verdeling van de geborgde zetels steunt niet op een meerderheid. Dat is echter ook het geval bij de varianten voor de verdeling van de geborgde zetels die door de verschillende partijen in de commissie Ruimte op 18 april 2007 naar voren zijn gebracht. Er is daarom bij de besluitvorming over de concept reglementswijziging eerst gekeken voor welk aantal geborgde zetels een meerderheid bestaat. In de reglementswijziging is daarom gekozen voor 7 geborgde zetels.

Vervolgens is gekeken voor welk aantal geborgde zetels voor de categorie “bos- en natuurterreinen” een meerderheid bestaat. Er is een meerderheid voor 1 geborgde zetels voor de categorie “bos- en natuurterreinen”. In de reglementswijziging is daarom gekozen voor 1 geborgde zetel voor de categorie “bos- en natuurterreinen”. Daarbij is in overweging genomen dat vertegenwoordigers van de categorie “bos- en natuurterreinen” in staat moeten worden geacht om met een lijst ook aan de algemene verkiezingen mee te kunnen doen en op deze wijze zetels te kunnen verwerven. Verder moet hierbij worden opgemerkt dat de omvang van de betaling geen groter aantal zetels rechtvaardigt. Door de gewijzigde kostentoedeling is het totale aandeel van deze categorie in de betaling aanzienlijk verminderd.

In lijn met het advies van uw commissie Ruimte van 18 april 2007 is in het reglement gekozen voor 7 geborgde zetels (1 voor “bos- en natuurterreinen”, 3 voor “bedrijven” en 3 voor “agrarisch en overig ongebouwd”).

5. Kanttekeningen:

6. Evaluatie:

7. Advies van de Commissie van advies:

In de commissie tekent zich geen duidelijke meerderheid af m.b.t. het aantal en de invulling van de zgn. 'geborgde' zetels. De commissie adviseert derhalve het statenvoorstel ter bespreking te agenderen voor de statenvergadering van 7 februari 2008.

8. Ontwerp-besluit:

Provinciale Staten van Flevoland, Fryslân en Overijssel,

gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van Flevoland van 27 november 2007, nummer 613523, het voorstel van Gedeputeerde Staten van Fryslân van 4 december 2007, nummer 731942 en het voorstel van Gedeputeerde Staten van Overijssel van 11-2007, nummer 2007/0583113

BESLUITEN IEDER VOOR ZOVER HET HUN BEVOEGDHEID BETREFT:

Vast te stellen het Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland 2008

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Flevoland d.d. 7 februari 2008.

de griffier,

de voorzitter,

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Fryslân d.d. 13 februari 2008.

de griffier,

de voorzitter,

Aldus besloten in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Overijssel d.d. 20 februari 2008.

de griffier,

de voorzitter,

9. Bijlagen:

Reglement voor Waterschap Zuiderzeeland 2008

10. Ter lezing gelegde stukken:

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

secretaris,

voorzitter,